

	Beredskapsplan sykdom og massedød		Dok.id.: MF.2.2
	Utarbeidet av: JOS, KL	Godkjent av: John-Ove Sinkaberg	Versjon: 7.00 Dato: 13.08.2020 Sidenr: 1 av 3

Formål

Ivareta smittehygiene og fiskevelferd i krisesituasjoner. Gi en oversikt over aktuelle tiltak å iverksette for å hindre og eventuelt håndtere akutt utbrudd av smittsom sykdom og massedød. Opptak, behandling, transport, slakting og evt. destruksjon. Planen omfatter også tiltak for å hindre dødelighet ved skadelige alge- og manetforekomster eller akutt forurensning.

Ansvarlig

Produksjonssjef/fiskehelseansvarlig/områdeledere/lokalitetsledere/fabrikkssjef.

Utførelse

Forebyggende:

- Daglig røkting av fisk inkludert inspeksjon av ringer og nøter.
- Renhold av nøter.
- Smittehygienisk adskilte lokaliteter.
- Plan for områdebruk/lokalitetsbruk.
- Redusere/stoppe fôring ved lave oksygenivå/høye algekonsentrasjoner.
- Regelmessig helsetilsyn.
- Skånsom håndtering av fisk.
- Sikre at interne og eksterne aktører som skal inn i anlegget har gode hygienerutiner.
- Bindals- og Tosenfjorden:
 - Ensilasje og brukte nøter hentes med bil.
 - Egen vaskerigg.
 - Egen servicebåt.

Ved sykdom/mistanke om sykdom:

1. Ved mistanke om sykdom varsles tilsynsveterinær straks, slik at årsak kan utredes.
2. Produksjonssjef matfisk/driftsledere/fabrikkssjef varsles.
3. Ved høy dødelighet eller ved mistanke om smittsom sykdom som vil kunne medføre offentlig båndlegging, planlegger produksjonssjef matfisk/driftsledere/tilsynsveterinær/fabrikkssjef i samarbeid med Mattilsynet videre behandling/tiltak.
4. Mattilsynet varsles ved:
 - Uavklart forøket dødelighet.
 - Mistanke om sykdom på liste 1, 2 eller 3 (omsetningsforskriften).
 - Liste 1: Ingen aktuelle
 - Liste 2: Viral hemorragisk septikemi (VHS)
Infeksiøs hematopoiotisk nekrose (IHN)
Infeksiøs lakseanemi (ILA)
 - Liste 3: Bakteriell nyresyke (BKD, *Renibacterium salmoninarum*)
Infeksjon med *Gyrodactylus salaris*
Furunkulose (*Aeromonas salmonicida* subsp. *salmonicida*)
Pankreassykdom (PD, *Norwegian salmon alpha virus*)
 - Vesentlige velferdsmessige konsekvenser for fisken ved sykdom, skade eller svikt på anlegg.
5. Ved krav om tømning av lokalitet vil primært slakteriet hos SinkabergHansen bli benyttet. Vi går ut fra slakting med direktelossing fra brønnbåt.

Slakteriet har kapasitet på ca. 55 000 stk./250 tonn pr. dag, avhengig av størrelse på fisk som skal slaktes. Det betyr at ved slakting av små fisk vil kapasiteten ligge på ca. 55 000 fisk pr. dag. Ved slakting av stor fisk vil tonnasje som kan slaktes pr. dag være opp til 250 tonn, men antallet vil bli mindre. Aqua AS og SinkabergHansen AS har avtale med brønnbåtrederiene Sølvtrans AS og Norsk Fisketransport AS. Total brønnbåtkapasitet administrert gjennom Oppdretternes Miljøservice AS er 6 900 m³ fordelt på 3 båter innenfor de områdene alle våre lokaliteter befinner seg.

6. For opptak og håndtering av dødfisk i forbindelse med stor dødelighet, se prosedyre [MF.3.4.1 Prosedyre for dødfiskkontroll og dødfiskhåndtering](#). Egen ensileringskapasitet er ca. 70 tonn i døgnet. Ventemerdanlegg: [FA.6.3.4 Prosedyre for dødfiskkontroll og dødfiskhåndtering](#).
7. Masseavliving: Masseavliving på lokalitet skal kun skje etter at skriftlig godkjenning er gitt av Mattilsynet. Liten fisk vil kunne avlives i brønnbåt vha. kjemisk bedøvelse. Større fisk fraktes med brønnbåt til slakteri og avlives ved bruk av slakteriets utstyr for avlaving. På den måten vil det også være mulig å sortere ut eventuell slaktbar fisk. Ved krav fra Mattilsynet om avlaving av større mengder fisk på lokalitet vil det kunne utføres av ScanBio AS. Utstyret som brukes er elektrobedøver. Fisken blir deretter kvernet og ensilert om bord på samme båten. Det er inngått avtale med ScanBio AS om dette.

Ved masseforekomst av skadelige alger, maneter, akutt forurensning eller ved oksygensvikt:

1. Det skal umiddelbart settes i gang de tiltak som kreves for å begrense et eventuelt skadeomfang.
2. Varsle tilsynsveterinær, produksjonssjef/områdeleder/fabrikkssjef.
3. Ved mistanke om skadelige alger, ta ut vannprøver, se [MF.3.5.7 Prosedyre for uttak og innsending av algeprøver](#) og [5.26 Algeprøver - følgeskjema](#).
4. Ved behov for ekstra personell eller utstyr skal dette tilkalles umiddelbart.
5. Aktuelle tiltak:
 - a. Stoppe fôring.
 - b. Ved store manetforekomster kan gjenfangstgarn settes opp i plogform motstrøms foran merdene slik at manetene styres unna.
 - c. Ved akutt forurensning/store oppblomstringer av skadelige alger må flytting av fisk vurderes hvis det er praktisk mulig. Slike tiltak må avklares med Fiskeridirektoratet/Mattilsynet før det eventuelt settes i verk.
 - d. Avlusningspresenninger kan settes i sjøen for å styre unna punktutslipp med for eksempel olje. Disse ligger lagret på Storvollen.
 - e. Nødslakting.
 - f. Ved lave oksygenverdier kan det tilsettes oksygen.

Lederteam åpne anlegg:

John-Ove Sinkaberg tlf.: 90 97 97 55
Håvard Hestvik tlf.: 97 67 34 61
Martin Kvarsvik tlf.: 41 60 61 75

Lederteam ventemerdanlegg:

Kjetil Lund, tlf.: 95 08 45 72
Torfinn Myrvold, tlf.: 90 95 42 07
Halle Løvmo, tlf.: 91 75 03 85
Jan Terje Anthonsen, tlf.: 91 55 59 03

Tilsynsveterinærer:**Nærøysund, Bindal, Brønnøy, Sørværet:**

Kari Lervik tlf.: 95 13 83 30

Bjørn Gillund, tlf.: 913 86 798

Anniken Mork tlf.: 95 87 16 63

Nord-Gåsvær:

Norvet AS, Bjørn-Inge Rikhardsen, tlf.: 48 14 16 05

Fullstendig varslingsliste:

- Åpne og lukka anlegg: [MF.2.3 Varslingsliste beredskap ved rømming, listeført sykdom, massedød og akutte utslipp.](#)
- Ventemerdanlegg: [FA.2.4.3 Varslingsliste beredskap.](#)

Rapportering:

Rapporteringen skal foregå i to omganger:

1. Umiddelbart etter at dødelighet/alger er oppdaget eller ved mistanke om sykdom.
2. Etter at anlegget er behandlet eller tømt.

Registrering

Anleggets dagbøker/føringssystemer.

Fishtalk

Veterinærreporter

AvviksbehandlingAvvik registreres og behandles etter [OD.1.6 Prosedyre for melding og behandling av avvik.](#)**Kryssreferanser**

OD.1.6	Prosedyre for melding og behandling av avvik
MF.2.3	Varslingsliste beredskap ved rømming, listeført sykdom, massedød og akutte utslipp
MF.2.36	Varslingsplan ved påvisning av listeført sykdom
MF.3.4.1	Prosedyre for dødfiskkontroll og dødfiskhåndtering
MF.3.5.7	Prosedyre for uttak og innsending av algeprøver
FA.6.3.4	Prosedyre for dødfiskkontroll og dødfiskhåndtering

Eksterne referanser[1.2.1 IK-Akvakultur](#)[1.2.3 Akvakulturdriftsforskriften](#)[1.2.5 Omsetnings- og sykdomsforskriften for akvatiske dyr](#)[5.26 Algeprøver - følgeskjema](#)